

1. Bu testte 75 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kağıdının test için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Yatay ve homojen litolojik yapıları arazilerde asimetri değil simetrik vadi oluşabilir. Asimetrik vadi oluşumunda; menderes oluşumu, dünyanın dönüşü, bir yamacın yağış gölgesinde olması, monoklinal ve faylı yapıları direnç farkı olan litolojik özellikler etkilidir.

Cevap: B

2. Konsekant akarsuya ters yönde akan akarsulara obsekant akarsu adı verilir.

Cevap: C

3. Çizimde görülen drenaj tipi düden, dolin, kör vadi, uvala gibi yer şekillerinin görüldüğü karstik drenaj tipidir.

Cevap: C

4. Güney Amerika-Nazka levhaları arasında converjans yani çarpışma meydana geldiği için And Dağları oluşmuştur. Diğer alanlarda ise diverjans yani uzaklaşma hareketi bulunmaktadır.

Cevap: E

5. Trias III. Zamanın değil II. Zamanın bir devridir. III. Zamanın devirleri sırasıyla; Paleosen, Eosen, Oligosen, Miosen ve Pliosen'dir.

Cevap: B

6. Akarsulardaki çözünmüş yük akarsuyun akış tipine değil akarsu drenaj sahasındaki litolojik yapının çözünbilme durumuna bağlıdır.

Cevap: B

7. Bugün kesintisiz ve lekeler halinde görülen permafrost sahaları, kuzey yarımküre karalarının % 22'si kadar yer kaplar. Bunun en geniş olduğu saha Sibiryadır. Burada permafrost sahasının yüzölçümü 6 milyon km²'yi bulur

Cevap: A

8. Akarsuyun çıkışı üzerinde meydana gelen yerkaşu hareketleri çok yavaş, buna karşın akarsuyun aşındırma gücü fazla olduğu takdirde akarsu yükselen kısım üzerinde yatağını derinleştirmeye devam eder ve derin bir boğaz meydana gelir. Bu olaya antedans, bu şekilde meydana gelen boğazlara ise antedant vadi denir.

Cevap: B

9. Fluvial topografyada deniz veya göl kaide seviyesini oluşturduğu halde, eriyebilir kalker bünyeli formasyonlar altında bulunan farklı özellikteki geçirimsiz formasyonlar yerel olarak karst taban seviyesini meydana getirir. Dolayısıyla karst topografyasında, karstlaşmanın derinliğini, karst taban seviyesi belirler.

Cevap: E

10. Buzul aşındırması hem birikim (akümülyasyon) hem de erime (ablasyon) sahalalarında ilerleme ve gerileme süreçlerine bağlı olarak ortaya çıkar.

Cevap: A

11. Tarın veya Pingo'ların oluşum sahaları, yaz esnasında çözülmenin oldukça derinlere kadar indiği ve zeminin nemli olduğu sahalara bağlıdır. Bu gibi sahalarda kış başlarken ilk önce toprak tabakasının üst kısmı donar. Burada oluşan toprak buzu, henüz donmamış ve su bakımından zengin olan daha derin kısımlardan su emer. Bunun neticesinde hacmi büyür. Bu hacim büyümesi ise, toprağın üst kısmının bir tepe meydana getirmek üzere kabarık yükselmesine sebep olur. Bu sürecin sonucunda oluşan yer şekline de Tarın veya Pingo denir.

Cevap: B

12. Şekilde profili gösterilen yer şekli Yardanglar olup bunlar hâkim rüzgâr yönüne paralel olarak uzanan, birbirlerinden keskin sırtlarla ayrılmış ve ekseriya gayri muntazam "U" profili gösteren oluklardır.

Cevap: A

13. A ile gösterilen Taze kar, B ile gösterilen Granüler kar, C ile gösterilen Firn veya Neve Buzu, D ile gösterilen ise Glasiye buzudur.

Cevap: D

14. Rüzgarın sürüklediği taneleri birbirine çarptırmasıyla meydana gelen ufalanmaya atrisyon denir. Deflasyon tozların, kumların ve bazı hallerde küçük blokların rüzgâr tarafından buldukları yerlerden kaldırılarak başka bir yere taşınmalarını ifade eder.

Cevap: D

15. Soruda sözü edilen tarihçi ve sosyolog olarak bilinen ancak aynı zamanda coğrafyacı da olarak kabul edilen bilim insanı İbn Batuta'nın çağdaşı olan İbn Haldun'dur.

Cevap: B

16. Vizkozite ya da kıvamlılık asidik magmada, mafik yani bazik magmaya göre daha yüksektir. Bu yüzden daha yavaş hareket eder ve geniş alanlara yayılamazlar.

Cevap: B

17. III numaralı bilgi IV numaralı Korrozyon ve IV numaralı bilgi de III numaralı Atrisyon'a aittir.

Cevap: E

18. Kesici projeksiyonlar, Eğik (Oblik) projeksiyonlar, Ekvatorial (Transversal) projeksiyonlar ve Kutupsal (Normal) projeksiyonlar projeksiyon yüzeyinin duruş vaziyetine göre yapılan bir sınıflandırma içerisinde yer alır. Ancak Ortografik projeksiyonlar, Stereografik projeksiyonlar ve Merkezi projeksiyonlar ışık kaynağının yerine göre yapılan bir sınıflama içerisinde yer alır.

Cevap: C

19. Kış günü: günlük sıcaklığın 5°C'nin altına indiği gün değil 0°C'nin üstüne hiç çıkmadığı günlere denir.

Cevap: E

20. Sinoptik gözlemler bütün dünyada aynı anda yapılır. 6 saat ara ile günde 4 sinoptik gözlem yapılması kabul edilmiştir. Her istasyonun gözlem saati Greenwich (Londra) gözlemevinin saat ayarına göre 0, 6, 12, 18 (G.M.T.) uyacak şekilde ayarlanır. Buna göre Türkiye'deki yerel sinoptik gözlem saatleri 2, 4, 14, 20'dir. Çünkü Türkiye'de saat Greenwich'e oranla iki saat ileridir.

Cevap: C

21. Soruda verilen basınç alanı kuzey yarımkürede bir siklon alanıdır. Siklon alanları genellikle dinamik kökenli olarak 60° enlemleri civarında, termik kökenli olarak da yaz aylarında karalar ve kış aylarında ise denizler üzerinde oluşmaktadır. Bu durumda soruda verilen siklon alanının kuzey yarımkürede olduğu düşünülürse I ve II numaralı yerler için kış aylarında antisiklon alanları oluşacağından dinamik nedenlerle III numaralı bölgede oluşabilir. IV ve V numaralı alanlar ise güney yarımkürede yer almakta olduğundan sorunun cevabı olamazlar

Cevap: C

22. Ekvator üzerinde coriolis etkisi sıfırdır. Konveksiyonel yükselmeler, coriolis etkisiyle dönüş hareketi (girdap) halini alamaz, normal girdapsız dikey akımlar halinde kalır. Dolayısıyla yoğunlaşma ile beliren kararsızlık normal sınırları aşamaz, yani siklon oluşmaz. Ekvatordan 5-6° ayrıldıktan sonra coriolis etkisi belirir ve siklon oluşma olanağı ortaya çıkar.

Cevap: B

23. İzoplet Haritalar "İsos: Eşit, pletus: Çokluk" anlamına gelir. Herhangi bir unsura ait eşit değerdeki noktaların birleştirilmesiyle elde edilen eşit değerdeki çizgiler ve bunlara göre ayrılan eşit değerdeki sahaların yer aldığı haritalardır. Bu özellikleriyle kantitatif haritalara benzerler. İzoterm (=Eşsıcaklık) Haritaları, İzobar (=Eşbasınç haritaları), İzohips (=Eşyüksekti) Haritaları bulunur. Örnek: Dünya'da Ortalama Yağış Dağılışı Haritası, Marmara Bölgesinde Yıllık Sıcaklık Dağılışı Haritası, Türkiye'nin İzoseist Haritası gibi.

Cevap: C

24. Sorudaki tekstürde gösterildiği gibi kil, mil ve kum kenarlarından belirtilen ok yönünde ve oranında hareket edildiğinde okların kesişme bölgesini Tın oluşturur.

Cevap: A

25. Holarktik flora alemi içerisinde; Arktik Flora Bölgesi, Paleoboreal Flora Bölgesi, Neoboreal Flora Bölgesi, Akdeniz Flora Bölgesi, Subarktik Flora Bölgesi, Kuzey Afrika-Arabistan-Sind Flora Bölgesi ve Makaronezya (Mesut adalar) Flora Bölgesi yer alır. Ancak Hind-Afrika Flora Bölgesi, Paleotropikal Flora (Paleotropis) Âlemi içerisinde yer alır.

Cevap: E

26. *Pinus sylvestris* Türkiye'deki yayılışını Batı ve Doğu Karadeniz'de güneye bakan yamaçlarda, Doğu Anadolu'da, Güney Marmara, İç Anadolu'da Yozgat, Sivas ve güneydeki sınırını Kayseri Pınarbaşı'da yapar. Dolayısıyla sarıçamın V numarayla gösterilen Hatay'da rastlanma olasılığı bulunmamaktadır.

Cevap: E

27. I numaralı bölgede Gulfstream sıcaksu akıntısı, II numaralı bölgede Doğu Avustralya sıcaksu akıntısı, IV numaralı bölgede Brezilya sıcaksu akıntısı, V numaralı bölgede Mozambik sıcaksu akıntısı etkili iken III numaralı bölgede Kaliforniya soğuksu akıntısı etkili olmaktadır.

Cevap: C

28. Laos; doğudan Vietnam, batıdan Tayland, Güneyden Kamboçya ve Kuzeyden Çin ile çevrili bir kara ülkesi olduğundan Güney Çin Denizinde oluşacak olası bir tsunaminin Laos'u etkilemesi söz konusu değildir.

Cevap: A

29. Kuzey Afrika'nın büyük kısmında, Ortadoğu'nun İran'ın batısında kalan kısmında Afro-Asyatik ya da Hamito-Semitik Dil Ailesi yaygın biçimde kullanılır. Bu aile içerisinde en yaygın olanı Arapça olup ayrıca İbranice ve Etiyopyanın resmi dili olan Amharik en önemlileridir.

Cevap: C

30. Soruda sözü edilen yayılma şekli kesintisiz yayılma biçimidir.

Cevap: D

31. Sağlık koşullarının düzelmeye başladığı gelişmemiş ülkelerde doğum oranı yüksek olduğundan bebek ölümlerinde hızla bir düşüş gerçekleşirse nüfus piramidinin tabanı 2 numarayla gösterilen şekildeki gibi yayılır.

Cevap: B

32. Cinsiyet oranı bir yerdeki 100 ya da 1000 kadına düşen erkek sayısıdır. 100'den (ya da binden) büyük sayılar yüksek bir cinsiyet oranını gösterir; yani erkeklerin kadınlardan daha fazla olduğunu, 100'den (ya da binden) düşük olanlar da kadınların istatistiksel olarak egemen durumda olduklarını verir. Geleneksel aile yapısının daha fazla korunduğu ve genelde geri kalmış veya gelişmekte olan ülkelerde erkek nüfus oranı daha fazla olmaktadır. Ancak sosyokültürel ve iktisadi olarak gelişmiş ülkelerde ise genellikle kadın nüfus oranı daha fazla yani cinsiyet oranı daha düşüktür. Bu durumda III numarayla gösterilen Rusya ile II numarayla gösterilen Avustralya'da cinsiyet oranı daha düşüktür.

Cevap: D

33. Sorudaki Avrupa Birliği ülkelerinden diğerlerine göre kişi başına düşen ulusal gelirden daha geri olan 21360\$ ile Portekiz'dir. Diğer ülkelerin kişi başına düşen ulusal geliri daha fazladır.

Cevap: B

34. Paleolitik Çağda hayvanları avlamak ve tehlikelerden korunmak için kesici aletlere ihtiyaç duyan insan bir kaynak arayışına yönelmiştir. Çevredeki sileks (çakmak taşı) ve obsidyen (volkan camı) gibi sert olan kayaları keşfetmiş böylece ilk madencilik başlamıştır. Bu taşların işlenip çeşitli aletlerin yapılmasıyla ilk taş işçiliği ortaya çıkmıştır.

Cevap: D

35. Mümbit Hilâl, Bereketli Hilal veya Verimli Hilal Doğu Akdeniz kıyısının yüksek alanlarından başlayıp kuzeye doğru Türkiye'nin güneyindeki Toros Dağları eteklerinden geçerek ve Fırat-Dicle vadilerini içine alarak, daha sonra Zağros Dağları'nın batı yamaçları boyunca güneye doğru bir kemer (hilal) çizerek uzanan III numaralı bölgedir.

Cevap: C

36. Tütün, Domates, Patlıcan ve Mısır yenidoğru karalarından Avrupalılar tarafından eski dünya karalarına taşınmıştır. Ancak muz yenidoğru karalarından değil Güneydoğru Asya'dan dünyanın diğer alanlarına yayılmıştır.

Cevap: C

37. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİÖ) 25 Haziran 1992 tarihinde İstanbul'da düzenlenen zirvede imzalanan anlaşma ile kurulan ve Karadeniz havzasındaki ülkelerin ekonomik işbirliğini amaçlayan uluslararası kuruluş olup örgütün merkezi İstanbul'dur.

Cevap: D

38. Dünyada bakır çıkarımında önde olan ülkeler arasında Peru, Şili, ABD, Çin, Avustralya, Rusya, Endonezya, Kanada ve Zambiya'dır. Fransa bakır çıkarımında önde olan bir ülke değildir.

Cevap: B

39. Dünyada mısır üretiminde ABD, Çin, Brezilya, Meksika, Arjantin ve Hindistan gibi ülkeler ön plandadır.

Cevap: B

40. Dünya su ürünleri üretiminin yaklaşık 1/3'ünü tek başına Çin vermektedir.

Cevap: C

41. Güney Amerika ülkelerinden yalnızca Ekvador ve Venezüella OPEC üyesidir.

Cevap: E

42. ABD federal yapıya sahip olan bir devlet iken diğerlerinin böyle bir özelliği yoktur.

Cevap: A

43. Bilecik Marmara, Ege, İç Anadolu ve Karadeniz bölgesinde toprağı olan tek ilimizdir.

Cevap: B

44. Sanayinin toplanma alanları haritalandığında Birinci derecede önem taşıyan çok büyük ve yoğun dört büyük sanayi bölgesiyle karşılaşılır. Bu alanların tamamı kuzey yarımkürede yer almakta olup bunlar; Kuzey Amerika sanayi bölgesi, batı ve orta Avrupa sanayi bölgesi, Rusya - Ukrayna sanayi bölgesi ve Doğu Asya sanayi bölgesidir. I numarayla gösterilen Avustralya ve Yeni Zelanda sanayileşmiş alanlar olsalar da bunlar Birinci derecede önem taşıyan çok büyük ve yoğun sanayi bölgeleri içerisinde değerlendirilmemektedir.

Cevap: A

45. Güvenlik Konseyi on beş ülkeden oluşmakta olup, bu üyelerden beşi daimi üye statüsündedir ve mutlak veto yetkisine sahiptir. Bu ülkeler ABD, Rusya, Çin Halk Cumhuriyeti, Birleşik Krallık (İngiltere) ve Fransa'dır.

Cevap: B

46. "Indian (Yerli) Batı: And Güney Amerikası" olarak adlandırılan bölgeyi oluşturan ülkeler; Peru, Ekvador, Bolivya ve Paraguay'dır.

Cevap: E

47. İnanç gruplarının dini turizme katılma eylemlerinin niceliği değerlendirildiğinde Yahudilik dinine mensup olan insan sayısının diğerlerinden az olması ziyaretçi sayısının da az olmasına yol açacağı söylenebilir.

Cevap: A

48. Haritada verilen ülkelerin birlikte olduğu örgüt D-8 ülkeleridir. D-8, ya da İngilizce uzun adıyla Developing Eight (gelişmekte olan sekiz ülke), 8 üye ülkeden oluşan bir uluslararası kuruluş olup Bu sekiz ülke Türkiye, İran, Pakistan, Bangladeş, Malezya, Endonezya, Mısır ve Nijerya'dır.

Cevap: D

49. Balıkesir ili hem Marmara hem de Ege Bölgesinde toprakları olan bir ilimizdir.

Cevap: A

50. Muradiye şelalesi Van ilimizde yer almaktadır.

Cevap: D

51. Narlıkuyu mağarası Hatay'da değil Mersin'dedir.

Cevap: C

52. Soruda özellikleri verilen ülke Japonya'dır.

Cevap: A

53. Çekoslovakya, Orta Avrupa'da 1918 ile 1992 arasında varlığını sürdürmüş bir ülke olup 1 Ocak 1993'te Slovakya ve Çek Cumhuriyeti adlı iki bağımsız devlete bölünmüştür. Dolayısıyla Slovakya Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti'nin parçalanmasıyla ortaya çıkan devletlerden biri değildir.

Cevap: A

54. Kaza olan hatları iptal etmek demiryolu ulaşımının kendini bir gerileme durumundan kurtarma çabası içerisinde yer almaz. Nitekim kaza olan hatlarda kazalara sebep olan sebepleri ortadan kaldırmaya çalışmak daha makul çözüm olarak ortaya çıkmaktadır.

Cevap: A

55. Petrol alanlarına geniş bir açıdan bakıldığında, petrol yataklarına sahip olduğu kabul edilen başlıca dört bölgenin içerisinde Güney Afrika bölgesi ve çevresi yer almaz.

Cevap: C

56. Yenilenemeyen enerji kaynakları olarak adlandırılan fosil yakıtlar olan maden kömürü, petrol ve doğal gaz ile nükleer yakıtlar olan uranyum ve toryum bir kez kullanıldıktan sonra yerine konulamayacak sermaye enerjisi olarak kabul edilir. Yenilenebilir enerji kaynakları olarak güneş, rüzgar ve su gücü gibi kaynaklar ise gelir enerjisi olarak kabul edilir. Bu bağlamda solar kaynak olarak da değerlendirilen güneş, sermaye enerjisi değil gelir enerjisi kapsamında değerlendirilir.

Cevap: E

57. Soruda görüşleri aktarılan antik çağ düşünürü Platon da denilen Eflatun'dur.

Cevap: E

58. Dünyada 200 kara içi limandan oluşan kara içi suyolu ulaşımında lider ülke Çin'dir.

Cevap: C

59. Gelişmekte olan Dünya'nın gelişmiş ülkelere geri kalmalarında rol oynayan etmenler içerisinde; Batılı güçlere bağımlılık, Modernleşmede gecikme, Nüfus patlaması ve Refahın (zenginliğin) eşitsiz dağılımı yer alır. Ancak teknoloji ve kitle iletişimin küreselleşmesi gelişmeyi geliştirmekte olan ülkeler için de tetikleyen bir unsur olarak öne çıkmaktadır.

Cevap: A

60. Sorudaki Avrupa Birliği ülkelerinden diğerlerine göre kişi başına düşen ulusal gelirden daha geri olan 21360\$ ile Portekiz'dir. Diğer ülkelerin kişi başına düşen ulusal geliri daha fazladır.

Cevap: B

61. Ön organize edici olarak kavram haritası, zihin haritası sunma gibi durumlar tümünden gelime dayalı ders işleme ile ilgilidir. Oysa coğrafi sorgulama buluş ve araştırma ile ilgilidir. Bu durumda bir problem senaryosu ile derse başlanması uygun olur.

Cevap: B

62. Küresel ilişkiler öğrenme alanında ekonomi bağlamında ülkelerin üretim-tüketim, ulaşım, dil ve siyasal ilişkiler merkeze alınabilir. Ancak ülkenin yönetiminin tarihsel arka planının küresel ilişkilerle doğrudan bir ilişkisi yoktur.

Cevap: C

63. I. Beşeri sistem bir semt ele alınarak işlenebilir.
II. Siyasal ilişkiler beşeri coğrafyanın bir parçasıdır.
III. Örneğin raylı sistem bir tema olarak ele alınarak işlenebilir. Bu durum programın tematik olmasını gerektirmez. Borç ders planları böyle bir tema etrafında düzenlenebilir.
IV. Beşeri coğrafya insan temeli işlenebilir.

Cevap: E

64. Bölgelerin işlevleri nüfus, siyaset, ulaşım, iletişim merkezinde ele alınabilir. Ancak morfoloji beşeri coğrafyanın değil, fiziki coğrafyanın bağlamıdır.

Cevap: A

65. Köşelenme tekniğinde farklı çözüm önerileri geliştirilir.
- Köşelenmeye uygundur.
 - Köşelenmeye uygundur.
 - Köşelenmeye değil, görüş geliştirmeye uygundur. Görüş geliştirmede alternatif çözümler değil, derceli katılım oranı söz konusudur.

Cevap: C

66. "Bölge sınırlarının amaca uygun değişebilirliğini açıklama" uygun örnekler verme ile ilişkilendirildiği için kavrama (anlama) düzeyi beceriler ile ilgilidir.

Cevap: B

67. Bir ülke veya bölgenin yeri uzamsal zeka becerileri ile doğrudan ilişkilidir. Bu tür kazanımların geliştirilmesi için harita, küre gibi materyaller kullanılması tavsiye edilir.

Cevap: D

68. Histomap; senkronik tarih şerididir. Tarih atlası, tematik tarih şeridi, histomap, zaman çizelgesi bu kazanım için uygun materyallerdir. Oysa balık kılıçığı zamansal dizgeyi yansıtamaz. Çoklu nedenselliği irdeler.

Cevap: E

69. Öğretmenlerin dersin girişinde önbilgileri sorgulamaları bilinenden bilinmeyene ilkesi ile ilişkilidir. Bu durumda yani bilgiler eski bilgilerin üzerine inşa edilmiş olur.

Cevap: A

70. I. kelime ilişkilendirme testi kalem kağıt testi olarak tanımlanır ve performans değerlendirmede kullanılmaz. II. kavramsal değişim nedeni bir puanlama aracı değil, kavram yanılgılarını giderme aracıdır. III. analitik rubrik ise performans değerlendirme için kullanılabilir bir araçtır.

Cevap: C

71. I. 2018 programı tematik değildir. Sarmaldır.
II. Bu ifade doğrudur. Programda ünite açıklamaları vardır.
III. Bu ifade doğrudur. Programda coğrafi beceriler kazanımlarla doğrudan ilişkilendirilmiştir.

Cevap: D

72. I. Zamansal süreçte dağılışın (demografi değişimi) incelenebilir.
II. Denizden uzaklık ile yerleşim arasındaki bağlantılar incelenebilir.
III. İklim ve demografi arasındaki ilişki incelenebilir.

Cevap: E

73. (C) seçeneğindeki ifade yanlıştır. 2018 Coğrafya öğretim programında öğrenme alanları yer alınamamaktadır. 2018 Coğrafya öğretim programı ünite temellidir.

Cevap: C

74. Soru kökünde Türkiye'deki göçlerin konu edinildiği söylenmiştir. Küresel ortam ve ulaşım Türkiye'deki göçleri açıklayamaz. Konu ve D seçeneği arasında doğrudan bir ilişki kurulamaz.

Cevap: D

75. İki liman kentinin demografik yapısının benzerliğinin ortaya konulduğunu düşünelim. Bu durum balık kılıçığı ve çoklu nedensellik ile açıklanabilir.

Bu durum çürütme metni ile ilişkilendirilemez. Çürütme metni kavram yanılgılarını gidermede işlevseldir. Oysa Venn şeması ile benzerlikler ve farklılıklar ortaya konabilir.

Cevap: C